

Адміністративне право

УДК 342.95 (477)

Собовий Олександр Михайлович

*кандидат юридичних наук, заслужений юрист України,
доцент кафедри конституційного та адміністративного права,
помічник ректора*

*Державний університет інфраструктури та технологій;
науковий співробітник*

Ризький технічний університет

Sobovyi Oleksandr

*PhD in Law, Honored Lawyer of Ukraine,
Associate Professor at the Department of Constitutional and Administrative Law
State University of Infrastructure and Technologies;
Researcher*

Riga Technical University

ORCID: 0000-0002-6287-6193

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОВЛЕННЯ
ПОСТРАЖДАЛОЇ ВНАСЛІДОК ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ
ІНФРАСТРУКТУРИ ТА МІЖНАРОДНИХ ЛОГІСТИЧНИХ
ЗВ'ЯЗКІВ УКРАЇНИ**

**ORGANIZATIONAL AND LEGAL REGULATION OF THE
RESTORATION OF THE DAMAGED CONSEQUENCES OF ARMED
AGGRESSION INFRASTRUCTURE AND INTERNATIONAL
LOGISTICS CONNECTIONS OF UKRAINE**

***Анотація.** У статті здійснено дослідження гармонізації діючих стандартів інфраструктурного сектору України з політикою ЄС, а також стан організаційно-правового регулювання транспортно-*

інфраструктурних відносин та їхню трансформацію після початку повномасштабної ворожої агресії. Встановлено доцільним сформувати оновлену організаційно-правову парадигму відновлення інфраструктури нашої держави та міждержавних логістичних зв'язків за рахунок реалізації національних та міжнародних інфраструктурних проєктів. Досліджено організаційно-правові повноваження органів державної виконавчої влади (Мінінфраструктури, Укрінфрапроект), що реалізують державну політику у сфері розвитку, будівництва, реконструкції та модернізації інфраструктури країни. Встановлено наявність у нормативно-правових актах (положення про Мінінфраструктури та Укрінфрапроект, Національна транспортна стратегія України) чітких приписів управлінського характеру щодо реалізації інфраструктурних проєктів в Україні у період воєнного стану у ході післявоєнного відновлення інфраструктури постраждалих регіонів. Запропоновано прийняття Національної стратегії відновлення регіонів, територій та інфраструктури, що постраждали внаслідок збройної агресії. Визначено її основні завдання: першочергова відновлення соціальної інфраструктури деокупованих та постраждалих територій; відновлення транспортного сполучення між містами, зокрема інфраструктури залізниці та дорожнього господарства; нарощування експортного логістичного потенціалу для збереження функціонування економіки тощо. Визначено необхідним формування під безпосереднім контролем КМ України фонду грошових ресурсів (в тому числі шляхом залучення ресурсів іноземних фінансових партнерів) як основного джерела коштів для інфраструктурного відродження України, а також визначення Укрінфрапроекту як державного координатора цього процесу.

Ключові слова: воєнний стан, інфраструктурний проєкт, логістичні зв'язки, міжнародне співробітництво, орган виконавчої влади, організаційно-правове регулювання, післявоєнна відбудова, правові засади.

Summary. *The article examines the harmonization of current standards of the infrastructure sector of Ukraine with EU policy, as well as the state of organizational and legal regulation of transport and infrastructure relations and their transformation after the start of full-scale enemy aggression. It has been established that it is expedient to form an updated organizational and legal paradigm for the restoration of the infrastructure of our state and interstate logistics connections through the implementation of national and international infrastructure projects. The organizational and legal powers of state executive bodies (Ministry of Infrastructure, Ukrinfraproekt) implementing state policy in the field of development, construction, reconstruction and modernization of the country's infrastructure were studied. It has been established that there are clear administrative prescriptions regarding the implementation of infrastructure projects in Ukraine during the period of martial law during the post-war reconstruction of the infrastructure of the affected regions in the regulatory and legal acts (regulations on the Ministry of Infrastructure and the Ukrinfraproekt, the National Transport Strategy of Ukraine). It is proposed to adopt the National Strategy for the restoration of regions, territories and infrastructure affected by armed aggression. Its main tasks are defined: priority restoration of the social infrastructure of the de-occupied and affected territories; restoration of transport connections between cities, including railway and road infrastructure; increasing the export logistics potential to preserve the functioning of the economy, etc. It was determined that it is necessary to form a fund of monetary resources under the direct control of the CM of Ukraine (including by attracting the resources of foreign financial partners) as the main source of funds for the infrastructural revival of Ukraine, as well as the identification of Ukrinfraproekt as the state coordinator of this process.*

Key words: *martial law, infrastructure project, logistical connections, international cooperation, executive authority, organizational and legal regulation, post-war reconstruction, legal foundations.*

Постановка проблеми. Протягом останніх років євроінтеграційні прагнення стали головним і незмінним зовнішньополітичним пріоритетом нашої держави та народу. Виходячи з цього, розбудова і поглиблення взаємовідносин між Україною та Європейським Союзом (надалі – ЄС) здійснюється на принципах економічної інтеграції, рівноправного партнерства, політичної асоціації тощо. Зокрема, сформована ефективна правова база для логістичної співпраці між зазначеними вище партнерами, основною метою якої є сприяння у покращенні транспортних сполучень. Адже, транспортні мережі та послуги відіграють ключову роль у поліпшенні якості життя громадян України та у зростанні можливостей розвитку економіки нашої держави. Тому формування спільної інфраструктури стало однією з ключових сфер співпраці між Україною та ЄС, основною метою якої є сприяння реструктуризації та оновленню інфраструктурного сектору України і поступовій гармонізації діючих стандартів та політики з існуючими в ЄС.

Однак, після початку повномасштабного ворожого російського вторгнення на територію нашої держави 24.02.2022 р. відбулася вимушена трансформація системи організаційно-правового регулювання суспільно-економічних відносин в Україні, а також було внесено корективи в спектр зовнішніх економічних та політичних відносин. В умовах здійснення безпосередніх військових дій на окремих територіях, тимчасової окупації частини та обстрілів значної території нашої держави відбувається руйнування інфраструктури населених пунктів та створених роками логістичних зв'язків.

Для швидкого подолання описаного вище стану суспільно-економічного буття в нашій державі необхідно сформувати оновлену організаційно-правову парадигму нинішнього та післявоєнного відновлення інфраструктури нашої держави та міждержавних логістичних зв'язків за рахунок реалізації національних та міжнародних інфраструктурних проєктів. Однак, організаційно-правове регулювання суспільних відносин в умовах воєнного стану має свої характерні особливості, а механізми такого регулювання формуються законодавцем за відсутності подібного досвіду та без наявних наукових досліджень, які сприяли б виробленню дієвих пропозицій щодо пріоритетів і напрямів підвищення ефективності управління державою під час протистояння зовнішній ворожій агресії. Зокрема, у вітчизняному законодавстві не сформовано чіткого правового організаційно-механізму регулювання відносин реалізації інфраструктурних проєктів в умовах оголошеного правового режиму воєнного стану та у період післявоєнної відбудови. Виходячи з цього, вбачається за доцільне запропонувати авторські дослідження проблематики організаційно-правового регулювання реалізації інфраструктурних проєктів, як ефективного засобу відновлення постраждалої внаслідок збройної агресії інфраструктури та відновлення діючих до війни та формування нових міжнародних логістичних зв'язків.

Ступінь розробленості проблеми. Здійснений аналіз наукових позицій щодо досліджень особливостей вітчизняного організаційно-правового регулювання досліджуваних відносин дає підстави зазначити, що фахівцями у галузі адміністративного та фінансового права, державного управління, економіки тощо такими як Богданець В., Горбань А., Гуржій Т., Дуліба Є., Зачко О., Жураковська Л., Ковальова О., Курило В., Мушенюк В., Овчарук С., Олійник О., Панталієнко П., Русан В., Собовий О. та ін. досліджено окремі елементи широкого спектру довоєнної та нинішньої частин проблематики.

Зокрема, Курило В., Горбань А., Собовий О. здійснили дослідження правових засад організаційно-управлінської доктрини реалізації інфраструктурних проєктів, у концепції державної політики розвитку сільських територіальних громад післявоєнного періоду. Авторами охарактеризовано низку загальних нормативно-правових актів, що регулюють відносини реалізації інфраструктурних проєктів, а також повноваження у такому процесі держави, органів місцевого самоврядування територіальних громад, суб'єктів приватної підприємницької ініціативи. Здійснено узагальнення щодо шляхів вирішення проблематики реалізації інфраструктурних проєктів для сільських територіальних громад шляхом забезпечувати узгодження та врахування взаємних інтересів держави, підприємницьких структур та громадян в реалізації спільних інноваційно-інвестиційних проєктів, цільових галузевих програм та для успішної реалізації інфраструктурних проєктів повоєнного відновлення нашої країни, надано пропозиції щодо удосконалити чинного законодавства [1].

Серед досліджень довоєнного періоду за визначеною проблематикою доцільно звернути увагу на дослідження авторського колективу у складі Курило В., Панталієнко П., Богданець В., Овчарук С.. Науковцями проаналізовано особливості організаційно-правового регулювання використання земельних ділянок як базису, на якому формуються і реалізуються інфраструктурні проєкти. Науковці встановили, що консолідація земель є цілісною системою заходів з організації територій землекористування шляхом компактного об'єднання поділених земельних ділянок, створення правових та інституційних механізмів щодо уникнення дроблення земель та природоохоронних заходів, необхідні поліпшення іригаційної інфраструктури, дорожніх мереж, благоустрій природного ландшафту тощо. Авторами доведено необхідність врахування

особливостей земельних відносин органами державної влади та місцевого самоврядування при реалізації інфраструктурних проєктів [2].

Курило В., Дуліба Є., Курило І., Мушенюк В. дослідили той факт, що охорона навколишнього середовища та раціональне використання природних ресурсів стали пріоритетними в стратегії державотворення, в тому числі й при формуванні та реалізації глобальних (міжнародних), загальнодержавних та регіональних (місцевих) інфраструктурних проєктів майже в усіх розвинених країнах світу. Ефективне фінансування цих заходів необхідне для розробки та прийняття загальнодержавних цільових, місцевих програм для охорони навколишнього середовища, для сталого розвитку суспільства, для раціонального використання та відтворення природних ресурсів [3].

Однак, на наше переконання, відсутнє обґрунтоване дослідження питання комплексного організаційно-правового регулювання відносин реалізації інфраструктурних проєктів як способів відновлення постраждалої внаслідок збройної агресії інфраструктури та активізації післявоєнного відновлення міжнародних політико-економічних зв'язків, що залишається актуальним та потребує подальшого дослідження.

Мета даного дослідження полягає в аналізі основних засад організаційно-правового регулювання інфраструктурних відносин у нашій державі та, зокрема, відновлення постраждалої внаслідок збройної агресії інфраструктури України, а також у формуванні пропозицій щодо удосконалення нинішнього нормативно-правового регулювання досліджуваних відносин та поглиблення міжнародних логістичних зв'язків в умовах післявоєнної відбудови нашої держави та реалізації євроінтеграційних прагнень українців.

Викладення основного матеріалу. Досліджуючи відносини організаційно-правового регулювання реалізації інфраструктурних проєктів в Україні, звернемо увагу на повноваження двох органів

державної виконавчої влади: Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України (надалі – Мінінфраструктури) та Державне агентство інфраструктурних проєктів України (надалі – Укрінфрапроект).

Надаючи змістовну організаційно-правову характеристику Мінінфраструктури зазначимо, що це міністерство функціонує відповідно до Положення, яке було затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 30 червня 2015 р. № 460. Його діяльність спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України (надалі – КМ України), а саме міністерство є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику, головним чином, щодо: реконструкції та модернізації інфраструктури авіаційного, залізничного, морського та внутрішнього водного транспорту, дорожнього господарства, у сфері розвитку, будівництва, реконструкції, ремонту, облаштування та модернізації пунктів пропуску через державний кордон, їх утримання та експлуатації тощо. Крім того, до сфери повноважень Мінінфраструктури, як центрального органу виконавчої влади, належить також здійснення «організаційного забезпечення державної підтримки реалізації інфраструктурних проєктів» (п. 71) [4].

У межах цього дослідження слід звернути увагу на той факт, що у зв'язку з початком збройної агресії росії проти України, Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні від 24.02.2022 р. [5] в перше в історії нашої незалежної держави було введено воєнний стан, чим вперше на усій території України реалізовані положення відповідного Закону України «Про правовий режим воєнного стану» від 12.05.2015 р. №389-VIII [6]. Запровадження такого стану у державі означало, що Мінінфраструктури як органу державної влади, надаються особливі повноваження з метою максимально ефективного сприяння відведенню загрози та наслідків військової агресії для забезпечення

політичної економічної, соціальної та інших складових загальнонаціональної безпеки.

У відповідності із зазначеним вище Законом, постанову КМ України від 30 червня 2015 р. № 460, якою затверджено Положення про Мінінфраструктури було викладено у новій редакції (постанова КМ України від 17 грудня 2022 р. № 1400, зокрема, повноваженням Мінінфраструктури доповнено завданнями «відновлення регіонів, територій та інфраструктури, що постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України» [4].

У організаційно-правовому механізмі реалізації інфраструктурних проєктів також безпосередню роль відіграє Укрінфрапроєкт, яке є центральним органом виконавчої влади, безпосередня діяльність якого спрямовується і координується КМ України через Міністра інфраструктури та яке діє у відповідності до Положення про Державне агентство інфраструктурних проєктів України, затверджене постановою КМ України від 22 вересня 2016 р. № 714 [7].

Слід зазначити, що у своїй діяльності Укрінфрапроєкт керується Конституцією та законами України, указами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами КМ України, іншими актами законодавства. Основними завданнями Укрінфрапроєкту є внесення на розгляд Міністра інфраструктури пропозицій щодо забезпечення формування державної політики у сфері розвитку, будівництва, реконструкції та модернізації інфраструктури авіаційного, морського та річкового транспорту та безпосередня її реалізація [7].

Здійснивши аналіз положень про Мінінфраструктури та Укрінфрапроєкту, приходимо до висновку про наявність закріплення у даних підзаконних нормативно-правових актах чітких приписів організаційно-правового характеру щодо реалізації інфраструктурних

проектів в Україні до ворожої агресії, у період воєнного стану у ході відновлення постраждалих регіонів, територій та інфраструктури.

Поряд з положеннями про Мінінфраструктури та Укрінфрапроекту, питання організаційно-правового забезпечення розвитку транспортної галузі та забезпечення її інтеграції з європейською транспортною системою регулюють положення Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року, яка схвалена розпорядженням КМ України від 30.05.2018 р. № 430-р). Деталізуючи положення зазначеної вище стратегії, звернемо увагу на пріоритет 2. «Інноваційний розвиток транспортної галузі та глобальні інвестиційні проекти». Дане організаційно-правове положення спрямоване на «проведення суттєвої модернізації існуючих та будівництва нових об'єктів транспортно-логістичної інфраструктури...». У межах пріоритету 2 також передбачається: 1) забезпечення комплексного інноваційного розвитку транспорту; 2) запровадження механізму стимулювання поетапної модернізації та розвитку транспортної інфраструктури; 3) удосконалення системи управління розвитком транспортної інфраструктури; 4) удосконалення на законодавчому рівні механізму використання державно-приватного партнерства під час реалізації проектів з розбудови транспортної інфраструктури тощо [8].

Отже, звернувши увагу на організаційно-правові засади забезпечення реалізації інфраструктурних проектів, проаналізуємо реальний стан дій органів влади України та перспективи відновлення регіонів, територій та інфраструктури України, що постраждали внаслідок збройної ворожої агресії, а також заходи співпраці у царині міжнародного інфраструктурно-логістичного партнерства.

На виконання норм та приписів комплексної системи нормативно-правових актів уже у 2022 р. КМ України розподілив субвенцію з Державного бюджету України місцевим бюджетам на реалізацію проектів

у межах «Програми з відновлення України» відповідно до Фінансової угоди між Україною та Європейським інвестиційним банком. Кошти в сумі 340 млн євро заплановано на відновлення соціальної та критичної інфраструктури постраждалих від ворожої агресії областей України. В цілому в межах «Програми з відновлення України» планується реалізувати 83 проекти з відновлення та будівництва інфраструктурних об'єктів (шкіл, дитячих садочків, лікарень, ЦНАПів, об'єктів тепло-, водопостачання та водовідведення), які забезпечують повноцінне життя в громадах на деокупованих територіях та територіях, які піддавалися ворожим артилерійським і авіаційним обстрілам [9].

На відновленням першочергової соціальної інфраструктури деокупованих та постраждалих територій нашої держави, КМ України залучає також ресурси Світового банку до фінансування «проектів виживання», в тому числі інфраструктури залізниці та дорожнього господарства [10]. Серед таких проектів Мінінфраструктури визначає відновлення транспортного сполучення між містами та нарощування експортного логістичного потенціалу по причині формування стійкості держави по протидії ворожій агресії та збереження функціонування економіки нашої держави.

Характеризуючи сучасну систему адміністративно-правового регулювання організації, державної підтримки та здійснення відновлення об'єктів економіки України, слід зазначити наступне. В ситуації, що склалася в нашій державі у результаті ворожої агресії, органами законодавчої влади не декларується існуюча раніше позиція про те, що «державна підтримка є обтяжливою формою нецілеспрямованого використання державних ресурсів» [11, с. 32]. Держава пропонує адміністративно та фінансово-правові механізми різнопланової підтримки регіонів по відновленню їх інфраструктури.

Зокрема, КМ України визначаються перспективи формування Трастового фонду як основного джерела коштів для інфраструктурного відродження України, а також проєктного Офісу, який координуватиме цей процес. Позиція Мінінфраструктури полягає у тому, що проєкти відбудови інфраструктурних об'єктів будуть синхронізуватися із впровадженням ключових реформ, зокрема реформи публічних закупівель, системи ціноутворення в будівництві, розроблення типових форм підрядних контрактів тощо [12].

Для швидкого відновлення інфраструктурних об'єктів у постраждалих від ворожої агресії регіонів України, КМ України визначено п'ять пріоритетів для першочергового відновлення (енергетика, житло, розмінування, критична інфраструктура, допомога бізнесу) та ініційовано створення спеціального грошового рахунку, на який до кінця 2023 р. заплановано отримати надходження: 1) 35,5 млрд грн від доходів Національного Банку України; 2) 1,5 млрд доларів від нашого надійного партнера по антиросійській коаліції США; 3) 1 млрд євро – допомога Європейського Союзу тощо. Крім того, Прем'єр-міністр дав завдання Мінінфраструктури, Міненерго, Укрінфрапроєкту відпрацювати питання фінансування відновлення об'єктів енергетики, аби системно розв'язати проблему відновлення спроможностей генерації усієї енергетичної системи України [13].

Звернемо також окрему увагу на питання організаційно-правового регулювання відносин розвитку логістики на кордоні з ЄС у 2023 року. Координація такої діяльності від нашої держави здійснюється Віце-прем'єр-міністром з відновлення України – Міністром Мінінфраструктури в рамках спільної роботи КМ України та Єврокомісії. Зокрема планується відкриття нових та збільшення пропускної спроможності наявних пунктів пропуску на кордоні з ЄС, а також будівництво доріг, мостів та залізничних колій, які відіграють критичну роль для українського

експорту. Серед досягнень спільної роботи України з ЄС слід визначити розвиток інфраструктурних проєктів розбудови альтернативних логістичних маршрутів, зокрема, відкриття нового автомобільного пункту пропуску, збільшення пропускної спроможності ще двох існуючих пунктів, покращення залізничної логістики на кордоні [12].

У процесі роботи Мюнхенської безпекової конференції уже в 2023 році обговорено питання відбудови енергетичної системи України та її критичної інфраструктури. Все те, що дозволить громадянам нашої держави повернутися додому і стабілізувати життя у власних територіальних громадах. В рамках цієї роботи необхідна міжнародна підтримка, зокрема залучення ресурсів іноземних фінансових партнерів, а також експертів по різних напрямках суспільно-економічних відносин для забезпечення процедури відбудови максимально прозорою, відкритою та підзвітною. Для успіху відбудови безальтернативною є участь міжнародного бізнесу, який має позитивний досвід реалізації інфраструктурних проєктів, а Уряди країн підтримають підприємців у розвитку міжнародного співробітництва [14].

У межах дослідження організаційно-правового регулювання відновлення міжнародних логістичних зв'язків, звернемо увагу на необхідність продовження Угоди про лібералізацію перевезень автотранспортом Україна – ЄС, термін дії якої завершується в червні. Слід зазначити, що з 29.06.2022 р. між Україною та ЄС запрацював так званий «транспортний безвіз». Сторонами підписано Угоду про вантажні перевезення автотранспортом, що скасовує необхідність отримання дозволів для виконання українськими перевізниками двосторонніх і транзитних перевезень європейською територією. Угодою також передбачене спрощення визнання водійських документів: Україна і Євросоюз звільняють власників водійських посвідчень, виданих однією зі сторін, від вимоги мати міжнародне посвідчення водія. Тобто, завдяки цій

Угоді українські перевізники отримали вільний доступ до європейського ринку, що своєю чергою позитивно вплинуло на товарообіг України та ЄС [15].

Висновки. Отже, «поступальний рух нашої держави до європейського соціально-економічного простору нерозривно пов'язаний з удосконаленням правового регулювання вітчизняних суспільних відносин [16, с. 8]. В Україні до початку повномасштабного ворожого вторгнення реалізувалися десятки масштабних інфраструктурних проєктів. Необхідність післявоєнного напрацювання новел реалізації таких проєктів із широким залученням іноземних партнерів, засвідчує актуальність проблематики дослідження правового регулювання зазначених відносин та необхідність напрацювання шляхів удосконалення основних організаційно-управлінських механізмів, від ефективності яких залежатиме результат відновлювальної діяльності. На нашу думку, важливим кроком органів державної влади на шляху повоєнної відбудови є прийняття Національної стратегії відновлення регіонів, територій та інфраструктури, що постраждали внаслідок збройної агресії. Основною метою даної стратегії повинно стати: 1) першочергове відновлення соціальної інфраструктури деокупованих та постраждалих територій нашої держави; 2) відновлення транспортного сполучення між містами, в тому числі інфраструктури залізниці та дорожнього господарства; 3) нарощування експортного логістичного потенціалу для збереження функціонування економіки.

Оскільки проєкти відбудови інфраструктурних об'єктів повинні синхронізуватися із впровадженням інших управлінсько-економічних реформ, зокрема реформи публічних закупівель, системи ціноутворення в будівництві тощо, то окремим завданням у процесі реалізації Національної стратегії повинно стати, на нашу думку, формування під безпосереднім контролем КМ України фонду грошових ресурсів як основного джерела

коштів для інфраструктурного відродження України, а також визначення Укрінфрапроекту як державного координатора цього процесу.

Також у межах цієї роботи необхідна міжнародна підтримка, зокрема залучення ресурсів іноземних фінансових партнерів, а також експертів по різних напрямках суспільно-економічних відносин для забезпечення процедури відбудови максимально прозорою, відкритою та підзвітною. Для успіху відбудови безальтернативною є участь міжнародних підприємницьких структур, які мають позитивний досвід реалізації інфраструктурних проєктів та в цілому розвитку міжнародного співробітництва.

Література

1. Курило В. І., Горбань А. В., Собоєвий О. М. Правове регулювання відносин з реалізації інфраструктурних проєктів для сільських територіальних громад. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Юридичні науки». 2023. № 1. С. 19–26.
2. Kurylo V., Pantaliienko P., Bogdanets V., Ovcharuk S. Land fragmentation in Ukraine: agricultural land-use management and jurisprudence issues. *Problems and Perspectives in Management*. 2017. Volume 15, Issue 2.
3. Kurylo V., Duliba Y., Kurylo I., Mushenok V. Fiscal Policy Measures of Air Protection: Ukrainian Realities and the EU Experience. *European Journal of Sustainable Development*. 2020. №9(2). P. 315-324.
4. Положення про Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України. Затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 30 червня 2015 р. № 460 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 17 грудня 2022 р. № 1400). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/460-2015-%D0%BF#n8>

5. Про введення воєнного стану в Україні : Указ Президента України від 24.02.2022 №64/2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>
6. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 №389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
7. Положення про Державне агентство інфраструктурних проєктів України. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 22.09.2016 № 714. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/714-2016-%D0%BF#Text>
8. Про схвалення Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.05.2018. № 430. *Офіційний вісник України*. 2018 р. № 52. Ст. 1848.
9. Програма з відновлення України: Уряд розподілив субвенцію на реалізацію 83 проєктів у 10 областях. Урядовий портал. Міністерство розвитку громад та територій України від 06.12.2022. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/programma-dlya-vidnovlennya-ukrayini-na-infrastrukturni-proekti-u-devyati-oblastyah-rozpodileno-ponad-117-mlrd-grn>
10. Юрченко А. Світовий банк фінансуватиме інфраструктурні «проєкти виживання». Новини. Міжнародні зв'язки. Інфраструктурні проєкти від 06.10.2022. URL: <https://mtu.gov.ua/news/33766.html>
11. Мушенко В. В. Удосконалення відносин державної фінансової підтримки аграрного сектора економіки України. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія «Юридичні науки»*. 2018. №2 (7). С. 31–35.
12. Кубраков О. В 2023 році продовжимо розвивати логістику на кордоні з ЄС. Новини: інфраструктурні проєкти від 02.02.2023. URL: <https://mtu.gov.ua/news/34016.html>

13. Шмигаль Д. На спеціальному рахунку для швидкого відновлення України вже є 17 млрд грн. Укрінформ. Мультимедійна платформа іномовлення України. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3671021-na-specrahunku-dla-vidnovlenna-ukraini-vze-e-17-milardiv-smigal.html>
14. Мюнхенська безпекова конференція: післямова до післямови. 21.02.2023. Укрінформ. Мультимедійна платформа іномовлення України. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3672359-munhenska-bezpekova-konferencia-pislamova-do-pislamovi.html>
15. Угода між Україною та Європейським Союзом про вантажні перевезення автомобільним транспортом від 29.06.2022. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3520201-transportnij-bezviz-iz-evropou-so-vigrae-ukraina.html>
16. Мушенко В. В. Фінансово-правові засади державної аграрної політики України: монографія; за заг. ред. д.ю.н., професора, заслуженого юриста України В. І. Курила. Ніжин : Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 371 с.

References

1. Kurylo V. I., Horban A. V., Sobovyi O. M. Pravove rehuliuвання vidnosyn z realizatsii infrastruktturnykh proiektiv dla silskykh terytorialnykh hromad. Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal «Internauka». Serii: «Iurydychni nauky». 2023. № 1. S. 19–26.
2. Kurylo V., Pantaliienko P., Bogdanets V., Ovcharuk S. Land fragmentation in Ukraine: agricultural land-use management and jurisprudence issues. Problems and Perspectives in Management. 2017. Volume 15, Issue 2.
3. Kurylo V., Duliba Y., Kurylo I., Mushenok V. Fiscal Policy Measures of Air Protection: Ukrainian Realities and the EU Experience. European Journal of Sustainable Development. 2020. №9(2). P. 315-324.

4. Polozhennia pro Ministerstvo rozvytku hromad, terytorii ta infrastruktury Ukrainy. Zatverdzhene postanovoiu Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 30 chervnia 2015 r. № 460 (v redaktsii postanovy Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 17 hrudnia 2022 r. № 1400). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/460-2015-%D0%BF#n8>
5. Pro vvedennia voiennoho stanu v Ukraini : Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 24.02.2022 №64/2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>
6. Pro pravovyi rezhym voiennoho stanu : Zakon Ukrainy vid 12.05.2015 №389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
7. Polozhennia pro Derzhavne ahentstvo infrastrukturykh proektiv Ukrainy. Zatverdzheno postanovoiu Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 22.09.2016 № 714. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/714-2016-%D0%BF#Text>
8. Pro skhvalennia Natsionalnoi transportnoi stratehii Ukrainy na period do 2030 roku : Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 30.05.2018. № 430. Ofitsiyni visnyk Ukrainy. 2018 r. № 52. St. 1848.
9. Prohrama z vidnovlennia Ukrainy: Uriad rozpodilyv subventsiiu na realizatsiiu 83 proektiv u 10 oblastiakh. Uriadovyi portal. Ministerstvo rozvytku hromad ta terytorii Ukrainy vid 06.12.2022. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/programa-dlya-vidnovlennya-ukrayini-na-infrastrukturni-proekti-u-devyati-oblastyah-rozpodileno-ponad-117-mlrd-grn>
10. Iurchenko A. Svitovyi bank finansuvatyme infrastrukturi «proiektvy vyzhyvannia». Novyny. Mizhnarodni zviazky. Infrastrukturni proekty vid 06.10.2022. URL: <https://mtu.gov.ua/news/33766.html>
11. Mushenok V. V. Udoskonalennia vidnosyn derzhavnoi finansovoi pidtrymky ahrarnoho sektora ekonomiky Ukrainy. Mizhnarodnyi naukovi zhurnal «Internauka». Serii «Iurydychni nauky». 2018. №2 (7). S. 31–35.

12. Kubrakov O. V 2023 rotsi prodovzhymo rozvyvaty lohistyku na kordoni z YeS. Novyny: infrastrukturni proiekty vid 02.02.2023. URL: <https://mtu.gov.ua/news/34016.html>
13. Shmyhal D. Na spetsialnomu rakhunku dlia shvydkoho vidnovlennia Ukrainy vzhe ye 17 mlrd hrn. Ukrinform. Multymediina platforma inomovlennia Ukrainy. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3671021-na-specrahunku-dla-vidnovlenna-ukraini-vze-e-17-milardiv-smigal.html>
14. Miunkhenska bezpekova konferentsiia: pisliamova do pisliamovy. 21.02.2023. Ukrinform. Multymediina platforma inomovlennia Ukrainy. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3672359-munhenska-bezpekova-konferencia-pislamova-do-pislamovi.html>
15. Uhoda mizh Ukrainoiu ta Yevropeiskym Soiuzom pro vantazhni perevezennia avtomobilnym transportom vid 29.06.2022. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3520201-transportnij-bezviz-iz-evropou-so-vigrae-ukraina.html>
16. Mushenok V. V. Finansovo-pravovi zasady derzhavnoi ahrarnoi polityky Ukrainy: monohrafiia; za zah. red. d.iu.n., profesora, zasluženoho yurysta Ukrainy V. I. Kuryla. Nizhyn : Vyd-vo NDU im. M. Hoholia, 2017. 371 s.